

له دهوری باز نهیه کدا دهخولینهوه

(هیوا عبدالله)

ناسیونال کلاسیکی کورد یانیش نهتهوه په رستی سهره تایی ماوهیه کی دورودریژه له پیناوی پاراستنی سیاسه تی کونی خووی و بیچارهیی و دریزه دان بهو ریپازهی که له سهر بنه مای بهرزه وهندی تهسکی رۆژانه چاره نوی گه له کهمانی شیواندوووه، روهروی هه لیدی کردوتهوه. دهیان ساله سهرانی پارته کانی باشوری کوردستان راستی هه لویست، په یوه وهندی، نزیکونه چهوته کانیان له گه له کهمان دهشارنهوهوه، بهم پییهش له سهر بنه مای فریودانی جهماوه بهرزه وهندی رۆژانه یان ده پاریزن ته مپرو له کاتی کدا که باس له ئوپه راسیونی دژبه عیراق ده کریت ئهوان له ههر کهس زیاتر قهلهق بونهو له دودلیه کی گهوردها دهژین و، رۆژ به رۆژ تا کو دهچیت زیاتر په رده له سهر رویان هه لده دریتتهوه. بو ئه وهش به پیی جموجوله کانیان له جیاتی دهستکردن به هه لده وهی لاپه ریکی نوی له په یوه وهندی کانیان و ده ر باز کردنی هه لویستی پیشو و سه قامگیر کردنی یه کیتی نهتهوهیی و هه لویستی نهتهوهیی ده یانه ویت قهواره ی پیشویان پیاریزن و، به بی ئه وهی بیر له چاره نویسی گه ل بکه نهوه.

به پیی هه واله کانی رۆژ و شرۆقه هه واله کان له میانه ی ئوپه راسیونی دژ به عیراق زیاتر باس له هه ره شه ی تورکیا له سهر باشوری کوردستان ده کریت له گه ل ئه وه شدا باس له ئاوه ژوبونهوه و پیچه وانه بونهوه ی په یوه وهندی کانیان به گشتی و هاوسهنگی سیاسی نیوان ای ن کتا اپ د کتا به تایبه تی ده کریت. راسته ده لین ئه وهی گوپ بو ئه وی تریان هه لکه نیک به خووی تیایدا ده که ویت، به داخه وه له باشوری کوردستاندا چند ریکراویکی پاونخواز نزیکه ی ۵۰ ساله له نیو ئه و باز نه بو شه دا دهخولینهوه وهول ده دن به پیی که ره کته رو هه ست و سوژی خو یان کو مه لگایه ک دروست بکن. به برای من تا کو ئیستا هیزه کانی رۆژاوا به گشتی و به ریتانیا و ئه مریکا به تایبه تی شان به شانی هیزه شو قینیه کانی وه ک عیراق ایران سوریا تورکیا چند رولیان له ئالوز کردنی رهوشی باشوری کوردستان هیه ای ن کتاو اپ د کتاهش که نوینه رایه تی عه قلیه تی میلی گه رای ی سهره تایی ده که ن رولیان له و هیزانه له ئالوز کردنی رهوشی کوردستان و عیراق که مترنه بوه، چونکه ئه م رهوشه ئالوزه له بهرزه وهندی ئه وان دایه، هه بونی ئه وانیش به و رهوشه وه ییه. بو یه راستیه کی حاشاهه لنه گره ئه گه ر بو تریت ئه و هیزانه ی که ئاماژه مان پیکردن وه ک هیزه ده ره کیه کان نه یان ویستوه له م هه ریمه دا ئارامی به رجه سته بییت، هیچ کاتی که نه یان تو انیوه بو ماوه یه کی دریز له گه ل دوژمنه کانیاندا بژین، به پیچه وانه ی ئه وه شه وه هیچ کات نه یان تو انیوه به بی دوژمنه که شیان بژین، ئه م تایبه تمه ندیه تایبه تمه ندیه کی هه ره به رچاوی پارته گه وره کانی باشوری کوردستانه تاروژگاری ته مپرو مان دریزه ی هیه، نمونه ی له و شیوه یه له نیوان هیزه کانی اسرائیل که شارون سه رو کایه تی ده کات له گه ل هه ندی حیزبی رادیکالی فله ستینی به دی ده کریت که چو ن له ئاکامی چالاکیه کانیان یه کتری ته واو ده که ن یه کیک بیی ئه ویتریان نازییت. راستیه کی تری به رچا و ئه وه یه که رۆشه نبیره لیکه وتو و په ککه وتوه کانی کوردیش له نیو ئه و باز نه بو گه نه دا دهخولینهوه، واتا له نیوان هه ر دو هیزی که به برای من هیچ جیاوازیه کیان له روی فکری ستراتیژی له گه ل یه کتری نیه ئه و به ر ئه و به رانی ده که ن. ئیستا که له ئه و روپا نه ریتیکی سه یر دروست بوه ئه ویش ئه وه یه هه ر رۆشه نبیر یان نوسه ری که سه فه ری بو کوردستان هه بییت ناییت دان به راستیه کان بنییت، بو وه لا ده چیتته وه کوردستان واته بو ئه وه ی بجیتته وه کوردستان سه فه ریک بکات به خووی دان به وه دا ده نییت که ده می خووی بگرییت و راستیه کان نه در کینیت، ئه مه له لایه ک له لایه کی تر هه ندی که س له کانی گه رانه وه یان له کوردستاندا به ته واوی مه ست و سه رخوش ده بن له ماوه ی سه فه ریک به چه ند شه ره تیکی شیرین زور به ئاسانی ره شیان له لا سپی ده بییت. باو با پیرانمان وتویانه گه ر شوانی مه ر گورگ بییت حالی مه ر ده بی چیبییت. له ئاکامی ئه مه دا بو مان ده رده که ویت که رۆشه تبیره به ناو زانایانی گه له که مان به پیچه وانه ی رۆشه نبیرانی گه لانی تر له خه لکی

ئاسایی زوتردهسته مو دهن، ئەم رۆشه نوبرانهی که ئیستا که ده چنه کوردستان و ده گه پنه وه له حیاتی ئەوهی راستیه کان بوخه لک ئاشکرا بکه ن و به چاویکی ره خنه گرانه سهیری حزه کان بکه ن زیاتر شه ربه تی شیرینیان بو ده گرنه وه و باس ئارامی حکومه تی هه ریم ده که ن که جگه له خو فریودان هیچ واتایه کی تری نیه، سه رانی ئەوپار تانه ش ئەو رۆشه نوبرانه دهناسن که به خو بیان دروستیان کردون و به م شیوه یه له ده روزه ی خابور چاوه ری هاتنیان ده که ن و ده میان چه ر ده که ن. ئەمه یه کیشه ی گه لیک که چاره نویسی هه ر رۆژ له گیر فانی که سیکدا یه.

بو رزگاری بون له و گه یژاوه سیاسییه پیوستیمان به ده ر باز کردنی نزیکبونی نوی هه یه که له روانگه یه کی ئازادانه تر دور له کاریگه ریه کانی شو قینزم له لایه ک و نه ته وه په رستی سه ره تایی له لایه کی تره وه بیر بکه یه وه، ئەوه ش خو ی له خویدا به شو رشی هزری به رجه سته ده ییت.

ئهمرو له میانه ی گفتو گو ی ئەگه ری ئوپه راسو نی ئەمریکا دژ به عیراق هیزه هه ریمیه کان سیناریو ی تازیو که رویشک ده نوسنه وه یانی نیچیره که به کورد بکه و گو شته که ش بو هه ندی که سی تربیت، وه کو به دی ده کریت پارت و ریکخراوه سیاسییه کان ئەوانه ی له زیر کاریگه ری هه ردو حزبی ده سه لات به ده ستن به گشتی و ای ن که اپ د که به تاییه تی هیچ ته دبیریکیان له به رامبه ر ئەمه نیه و جگه له وه ش رو ئی داشی دامه له نیو ئەم سیناریو یه دا ده بینن، ئەگه ر وانه بی به کاره یانی کار تی تورکیا و تور کمان له لایه ن ای ن که به کاره یانی کار تی عیراق ایران له لایه ن اپ د که، واتای چیه. باشه نا کریت ئەم دوو حزبه کاریکی تر بوخو بیان بدو زنه وه ئایا ریکایه کی تر نیه بیدو زنه وه جگه له وه ی هه ر رۆژ له کوشه ی ولایتی هه ریمه که یاری بکه ن و یاری به چاره نویسی یه کتری بکه ن، ئایا ئەمانه به راستی نایانه ویت شتیک بو کورد بکریت یان له نه زانی ئەم ریکایه ئەگرنه به ر ئایا ئاکامی ئەم سیاسه ته نه بو هه له بجه و ئەنفالی لیکه وته وه، ئایا دوباره کردنه وه ی ئەمه له به رژه وه ندی کیدا یه. ئەگه ر به شیوه یه کی با به تیان وه زانستیان وه لأمی ئەم پرسیارانه به ده پنه وه ده یین نا هیچ کامیکان نا، به لکو به رژه وه ندی رۆژانه ی هه ردو حزبوو ساواکانیان ئەمه ده خوازیت، شو رشی راسته قینه ی کوردستان له باکوری کوردستاندا شتیکی سه لماند ئەویش ئەوه یه که ئابوری، بیرو را، سیاسه ت، که سایه تی سه ربه خو له نیو حزب و سه ر کردایه تی ئەو ریکخراوه له هه موو شتیک گرتگ تره ره نگیت ئەو ریکخراوه توشی مه له ل و که مو کوریش بو ییت به لأم هیچ کاتیکی چاره نویسی وه ک ای ن که اپ د که نا ییت، دوایش له نا چاری و بی ئەوه ی به رژه وه ندی که بچو کی نه ته وه یی تیایدا هه ییت ده ستی خو ی بخاته ناو ده ستی ئەو داگیر که رانه ی که په نجه یان به خو یی رۆله کانی گه ل سو ر هه لگه راوه، به داخه وه که ره کته ری سه ربه خو به چاک و خراب له لایه ن هه ردو حزب ده ست ناکه ویت چونکه ئەمانه له پیناوی شتی تر دروست بون، ئەگه ر به چاویکی با به تیان ته ماشایان بکه ین هه ردوکیان له دو عه شیره تی زل ده چن به لأم عه شیره تی پوله تیزه کراون. جالبه دا پیوست ناکات به ده وور یاندا بین و بچین پیوست ناکات بیر له وه بکه یه وه کامیان باشه و کامیان خراپه ئەمانه چاره سه ری نین پیوسته رۆشه نوبرانیش له کاریگه ریه نیگه تیغه کانی ئەو دوو حزبه رزگار بکرین، له حیاتی ئەمانه پیوسته پیکهاته ی نه ته وه یی جه ماوه ری سه ربه خو له سه ر بنه مای شو رشی هزری و دیموکراسی به بنه ما وه ر بگریت له و باره یه وه ناتوانین گله یی له یه کیتی نیشتمانی و پارتی دیموکراتیش بکه ین راسته به هو ی هاوسه نگی سیاسی له هه ریمه که ئەوان توانیویانه ماوه یه کی دریز شانو ی سیاسی تاپو بکه ن به لأم له روی سیاسی فکری ئایدو لوژی هه یچیان پینه ماوه و ئەوان له گه ل بای گورانکاری هه ریمه که ده رو ن، هه ر له ترسی ئەمه یه ئەمرو ای ن که با نگه یشت بو سو پای تورکیا، اپ د کانی ش ده لیت ئەگه ر نا چارم که ن و وازم لی نین جاریکی تریش پیشوازی له سو پای عیراق ده که م. بو یه له کو تاییدا ده توانم بلیم ای ن که اپ د که هه یچیان بو نه ته وه پینه بو وه نه ماوه، به لأم له به رامبه ر حزبه کانی تری هه موو به شه کانی کوردستان زو رشتیان پیماره.